

Concept aanvulling ontheffing Wnb boerenzwaluw, spotvogel en vleermuizen

Aan: R.M.J. Lanckohr-Franssen (Provincie Limburg)

Van: K.C. Fokker (Ecoresult B.V.)

Kopie: J. Meerkerk (FL B.V.), L. Boon (Ecoresult B.V.)

Datum: 5 november 2021

Versie: Concept

Ons kenmerk: NER20210707v04 – concept

Aanleiding

Waterschap Limburg is voornemens dijken te versterken en dijken aan te leggen nabij Beesel en Heel, Limburg. Voor deze werkzaamheden is reeds aanvullend soortenonderzoek uitgevoerd en is een ontheffing voor de Wet natuurbescherming aangevraagd voor das en steenuil (Beesel) en voor bever (Heel¹ en Beesel²) verleend.

In 2021 is de actuele situatie voor beschermde soorten middels verkennend onderzoek bepaald. Voor de das, steenuil en bever is de situatie ongewijzigd. Enkele vogelsoorten, welke in het plangebied zijn te verwachten, zijn in 2021 nog aanvullend nader onderzocht (spotvogel en boerenzwaluw, resp een categorie 4 en 2 vogelsoort).

Tijdens de bezoeken werden ook nog vleermuiskasten aangetroffen binnen het plangebied, die nog niet waren onderzocht. Tevens werd een vaste rustplaats van kerkuil (een categorie 1 soort) aangetroffen. In deze notitie worden de resultaten van het aanvullend onderzoek beschreven, de nieuwe bevindingen vermeld en een voorstel gedaan voor de mitigatie en compensatie. Doel is om genoemde soorten aanvullend op te nemen in de reeds verleende ontheffing Wet natuurbescherming.

¹ Ontheffing met kenmerk DCO-00070372. 18 juni 2020, Maastricht.

² Ontheffing met kenmerk DOC-00070399. 18 juni 2020, Maastricht.

Methode

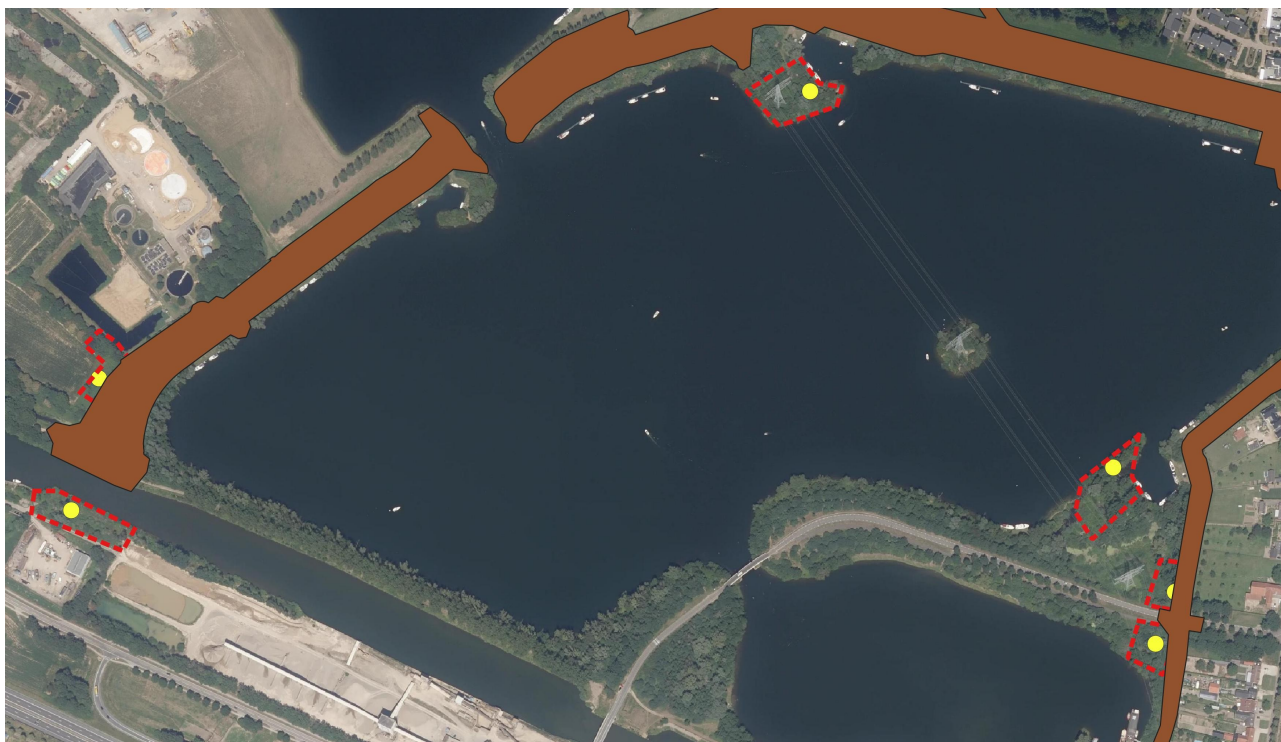
Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd door al de te slopen schuren en andere geschikte objecten te controleren op nesten van boerenwaluw. Voor spotvogel is het gehele plangebied doorkruist gedurende de zangperiode van spotvogel. Zie tabel 1.

Datum	Tijd	Temperatuur	Wind	Bewolking	Neerslag	Onderzoeker
26-05-21	08:00 – 13:00	21	W3	4/8	Droog	C. Fokker
14-06-21	7:45 – 12:00	28	ZW2	1/8	Droog	C Fokker

Tabel 1. Bezoekgegevens voor aanvullend onderzoek naar spotvogel en boerenwaluw (gecombineerd) in Heel en Beesel.

Bij Beesel werden 6 vleermuiskasten aangetroffen tijdens de bezoeken, 3 van de 6 kasten zijn door vleermuizen te gebruiken, de andere 3 vrijwel niet (vol met spinnenrag en nest hoornaar). Al deze vleermuiskasten moeten als gevolg van de werkzaamheden worden verwijderd. De vleermuiskasten worden daarom ook gecontroleerd tijdens totaal 4 bezoeken tussen 15 mei en 15 september (2021), volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2021. De kasten kunnen potentieel gebruikt worden door ruige dwergvleermuis, watervleermuis, baardvleermuis en/of gewone grootoorvleermuis als paarverblijfplaats.

Resultaten

Legenda

- Ruimtebeslag
- Spotvogelterritoria
- Spotvogel

Afbeelding 1. Locatie van de zingende spotvogels (gele stip) en een inschatting van de ligging territoria bij Heel. Kaartbron: PDOK.

Spotvogel:

- In Beesel zijn geen territoria spotvogels gevonden binnen het plangebied. Eén exemplaar was zingend aanwezig nabij de in 2021 aangelegde kunstburcht voor das, ruim buiten het plangebied.
- In Heel zijn zes territoria spotvogel gevonden, waarvan drie territoria (deels) binnen het plangebied aanwezig waren.
- De datumgrenzen voor spotvogel zijn 15 mei en 10 juli³, zodat de waarnemingen van spotvogel geldend zijn voor een territorium. Omdat de twee bezoeken bijna 3 weken na elkaar werden uitgevoerd, is een volledig beeld gekregen van de spotvogelterritoria in het plangebied.

³ <https://stats.sovon.nl/stats/soort/12590>

Afbeelding 2. Struikgewas naast de dijk in Heel, wat onderdeel is van een spotvogelterritorium en gekapt zal worden. Foto: C. Fokker | Ecoresult B.V.

Boerenzwaluw:

- In Beesel zijn geen nesten van boerenzwaluw aangetroffen in het plangebied.
- In Heel werd één nest van boerenzwaluw aangetroffen in een paardenstal binnen het plangebied (zie Afbeelding 3 en 4).

Afbeelding 3. Locatie van boerenzwaluwnest in Heel. Kaartbron: PDOK.

Afbeelding 4. Nest van boerenzwaluw in de paardenstal die gesloopt zal worden. Foto: C. Fokker | Ecoresult B.V.

Aanvullende waarnemingen:

Kerkuil:

- In Beesel werden braakballen gevonden van kerkuil in een insectenhotel wat binnen het plangebied staat. Volgens lokale vrijwilligers wordt dit hotel regelmatig gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats van een kerkuil. De aanwezige sporen van kerkuil ondersteunen de melding van structureel gebruik.
- De locatie betreft geen nestplaats. Hiervoor is geen ruimte in het insectenhotel en daar werden geen sporen van aangetroffen.

Vleermuizen

- In de eerder uitgevoerde aanvullende onderzoeken in Beesel wordt gesproken over twee vleermuiskasten in Beesel.
- In Beesel werden echter 6 vleermuiskasten aangetroffen binnen het plangebied (zie Afbeelding 5). Dezen worden daarom onderzocht op actueel gebruik door vleermuizen (functie versus soort). Tijdens de eerste 2 controles zijn geen sporen of vleermuizen in de kasten aangetroffen, zomerverblijfplaatsen zijn derhalve afwezig.
- Controles betreffen twee bezoeken tussen 15 mei en 15 juli en twee bezoeken tussen 15 augustus en 15 september, om de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, watervleermuis, baardvleermuis en/of gewone grootoorvleermuis uit te sluiten.
- Bomen met een vleermuiskast zullen worden gekapt en wanneer een verblijfplaats wordt aangetroffen is in het worst-casescenario een ontheffing nodig.

Afbeelding 5. Locatie van de vaste rust- en verblijfplaats van kerkuil (blauwe stip) in Beesel. De rode cirkel geeft de locatie van de totaal 6 vleermuiskasten aan. Kaartbron: PDOK.

Afbeelding 6. Insectenhotel waarin een vaste rust- en verblijfplaats is van kerkuil. Foto: C. Fokker | Ecoresult B.V.

Beoordeling effecten en activiteitenplan

Aanvullende maatregelen zijn in een aantal gevallen nodig om de nieuw gevonden beschermde verblijfplaatsen te mitigeren en compenseren in het plangebied in Heel en Beesel. Dit betreft het leefgebied van één jaarrond beschermd nest van boerenwaluw, een vaste rust- en verblijfplaats van kerkuil en in het worst-casescenario 1 paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis, watervleermuis, baardvleermuis of gewone grootoorvleermuis.

Spotvogel

- Om directe verstoring te voorkomen dienen houtopstanden te allen tijde buiten het broedseizoen te worden gekapt (grotweg buiten de periode 1 maart t/m 15 augustus).
- Op drie locaties gaan delen van territoria van spotvogel verloren. Spotvogel is door de prov. Limburg getypeerd als een categorie 4 soort. Categorie 4 zijn de nesten van plaatstrouw vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen.
- Op drie locaties gaan delen van territoria van spotvogel verloren, van die 3 territoria blijft tenminste de helft van het territorium over. Verkend is of in de directe omgeving

vergelijkbaar leefgebied aanwezig is en blijft. En dat is het geval (zie Afbeelding 7 en 8). Er blijft derhalve voldoende functionaliteit als leefgebied/territorium voor deze 3 territoria over. Een ontheffing Wnb is voor deze soort/handeling niet nodig.

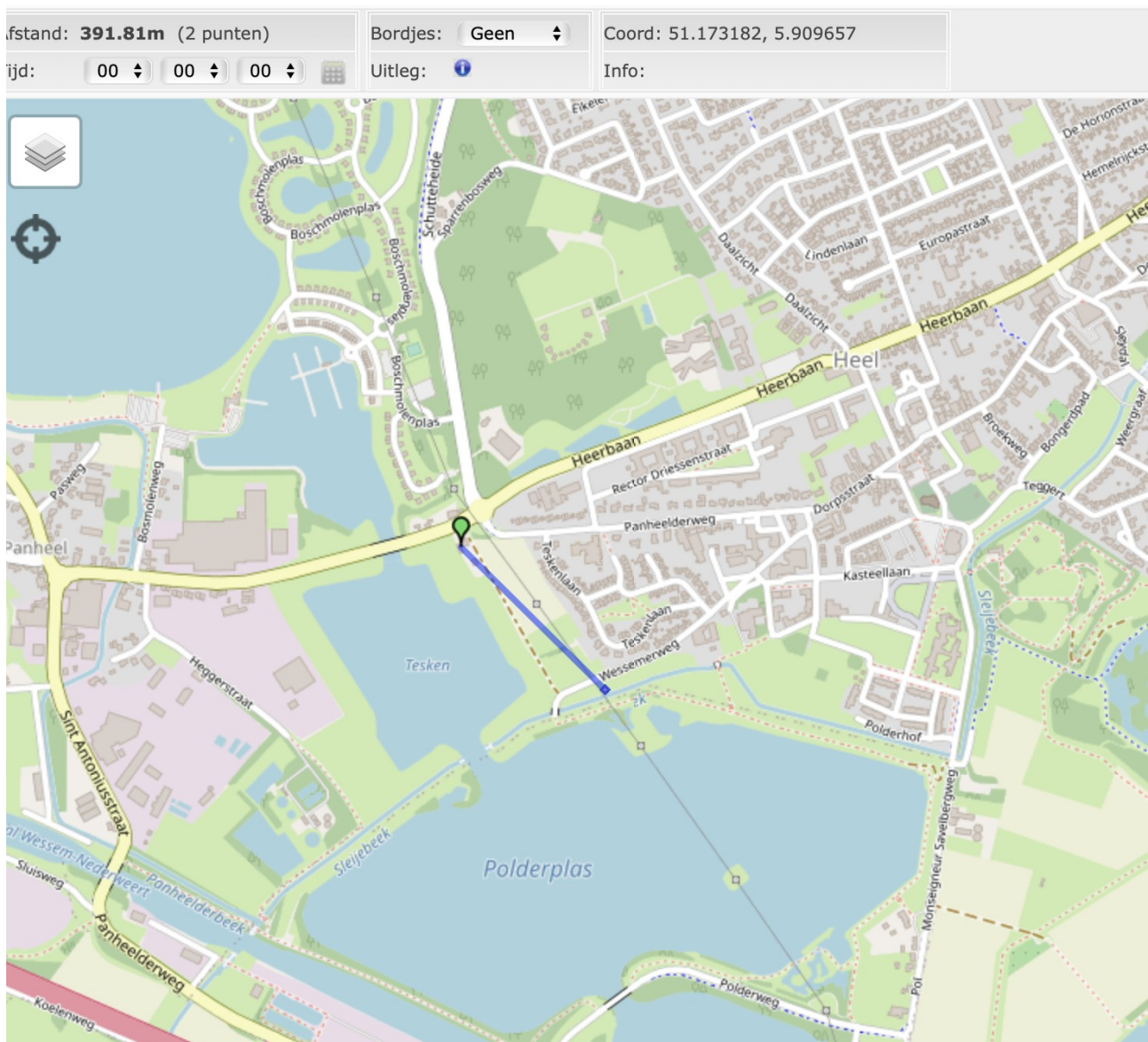
Afbeelding 7. Situatie ter plaatse van westelijk territorium spotvogel (zie Afbeelding 1). Hier is te zien dat dichtbij het territorium voldoende leefgebied overblijft. Rood wordt weggenomen, groen blijft.

Afbeelding 8. Situatie ter plaatse van 2 territorium spotvogels te noorden en zuiden van de Polderweg (zie Afbeelding 1). Hier is te zien dat dichtbij beide territoria voldoende leefgebied overblijft. Rood wordt weggenomen, groen blijft.

Boerenzwaluw

- Om directe verstoring te voorkomen dient het slopen van het schuurtje te allen tijde buiten het broedseizoen te worden gedaan (grootweg buiten de periode 1 maart t/m 15 augustus).
- Compensatie wordt gerealiseerd 29 juli 2021 op 1 locatie. Afstand tot huidige nestplaats ca. 390 m., zie Afbeelding 9 en 10. Op deze locatie worden in 2 open schuren 5 nestkommen opgehangen. In 1 van deze schuren broeden ook boerenzwaluwen (in natuurlijke nesten).
- Start werk is voorzien maart/april 2022. Ofwel tenminste 7 maanden voor aanvang werk zijn de kommen gehangen.

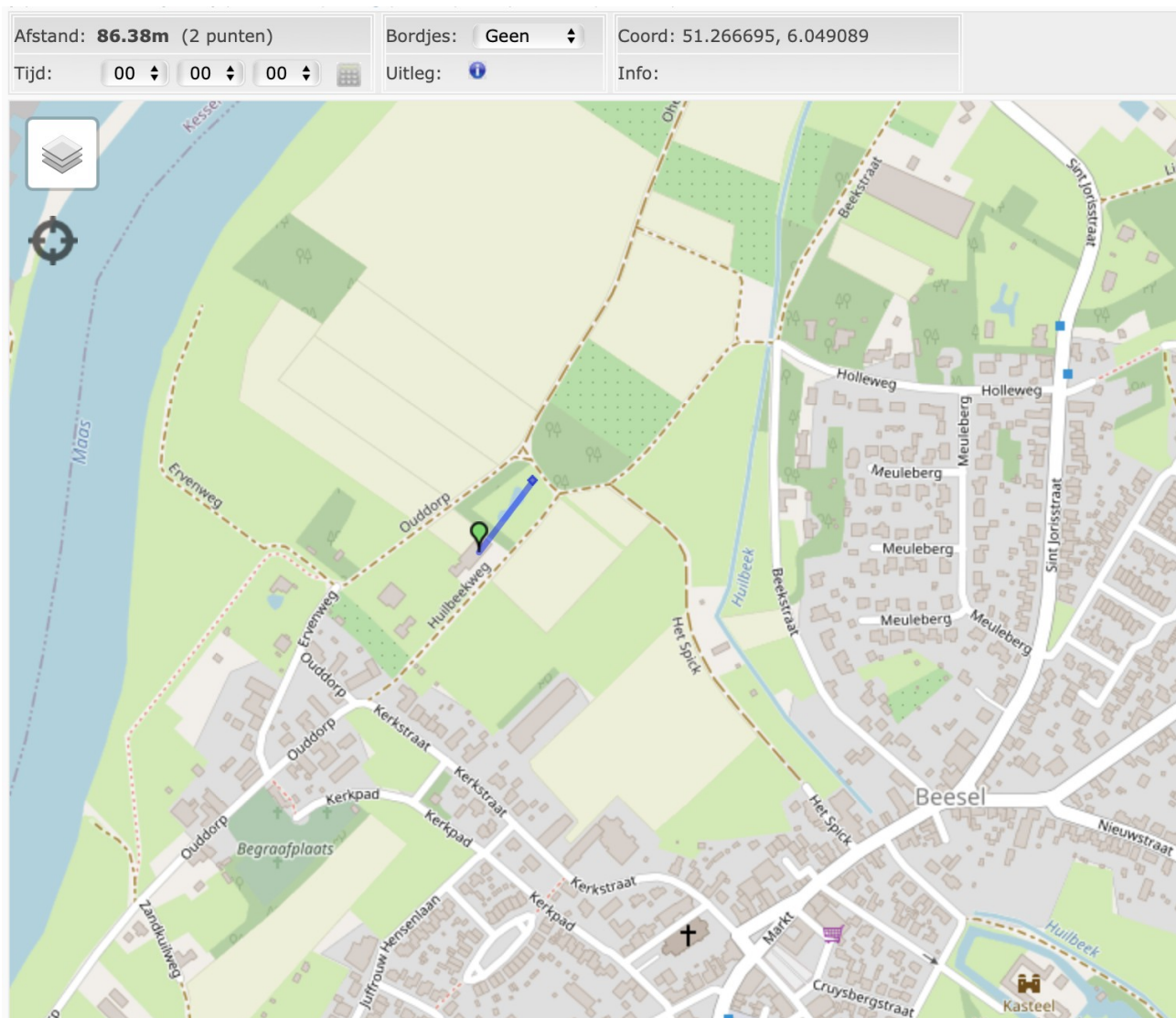
Afbeelding 9. Afstand en locatie huidige en nieuwe (groene marker) nestplaats boerenzwaluw.

Afbeelding 10. Sfeerbeeld van enkele boerenzwaluwkommen.

Kerkuil

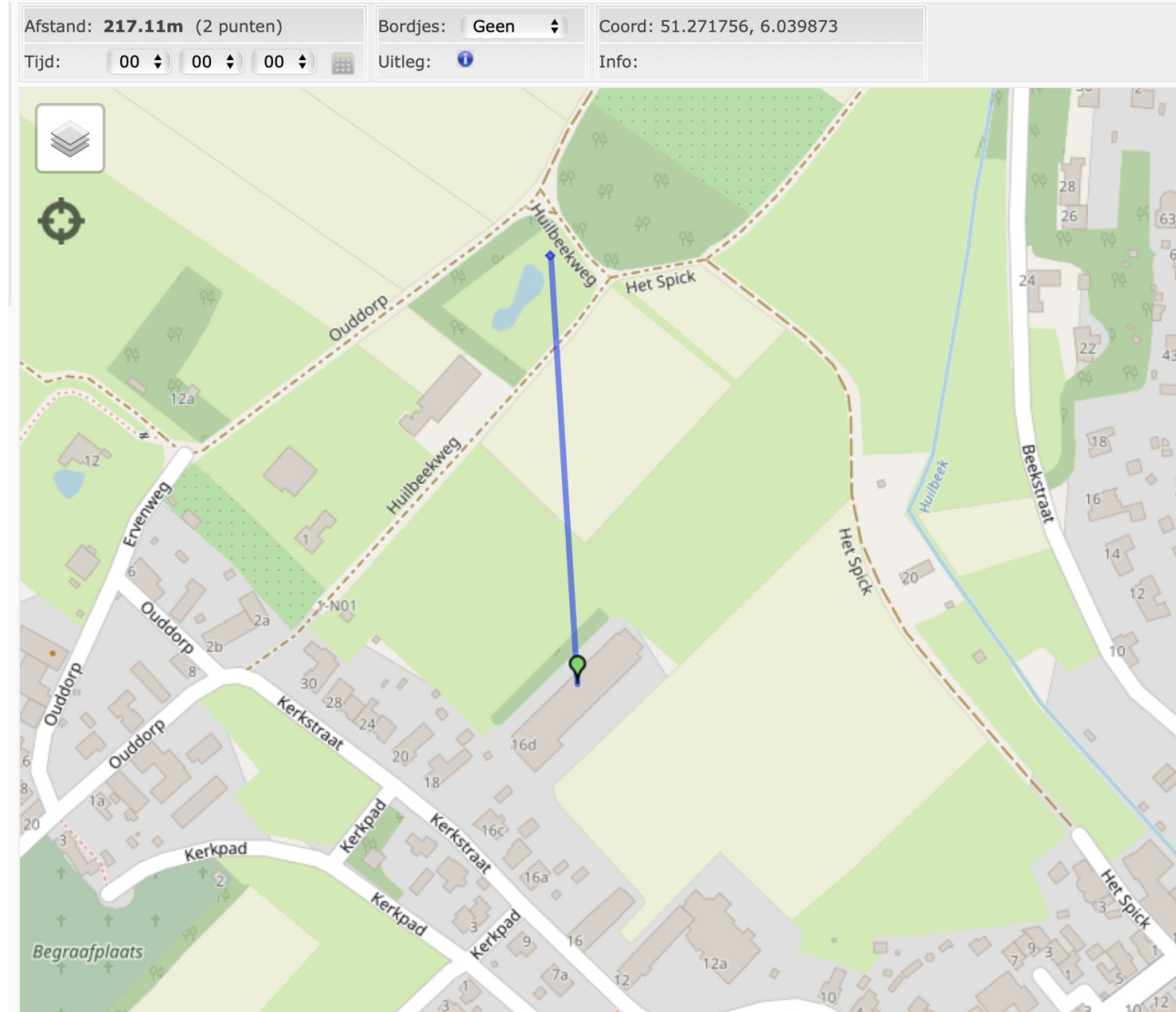
- Het insectenhotel zal worden verplaatst wanneer de kerkuil niet aanwezig is in het object. Naar verwachting zal de verplaatsing ca. 3 maanden in beslag nemen. De nieuwe locatie van het insectenhotel is in het zelfde terrein, ca. 50 meter verder.
- Verder wordt ter compensatie van het verlies van deze verblijfplaats twee nestkasten van kerkuil opgehangen in schuren buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. .
- Compensatie wordt gerealiseerd 29 juli 2021 op 2 verschillende locaties (zie Afbeelding 11 t/m 14). Locatie betreffen beide open schuren/stallen.
- Start werk is voorzien maart/april 2022. Ofwel tenminste 7 maanden voor aanvang werk zijn de kasten gehangen.

Afbeelding 11. Afstand en locatie huidige en nieuwe (groene marker) 1 van de 2 nestplaatsen kerkuil.

Afbeelding 12. Sfeerbeeld kerkuilkast locatie Ouddorp (Afbeelding 10).

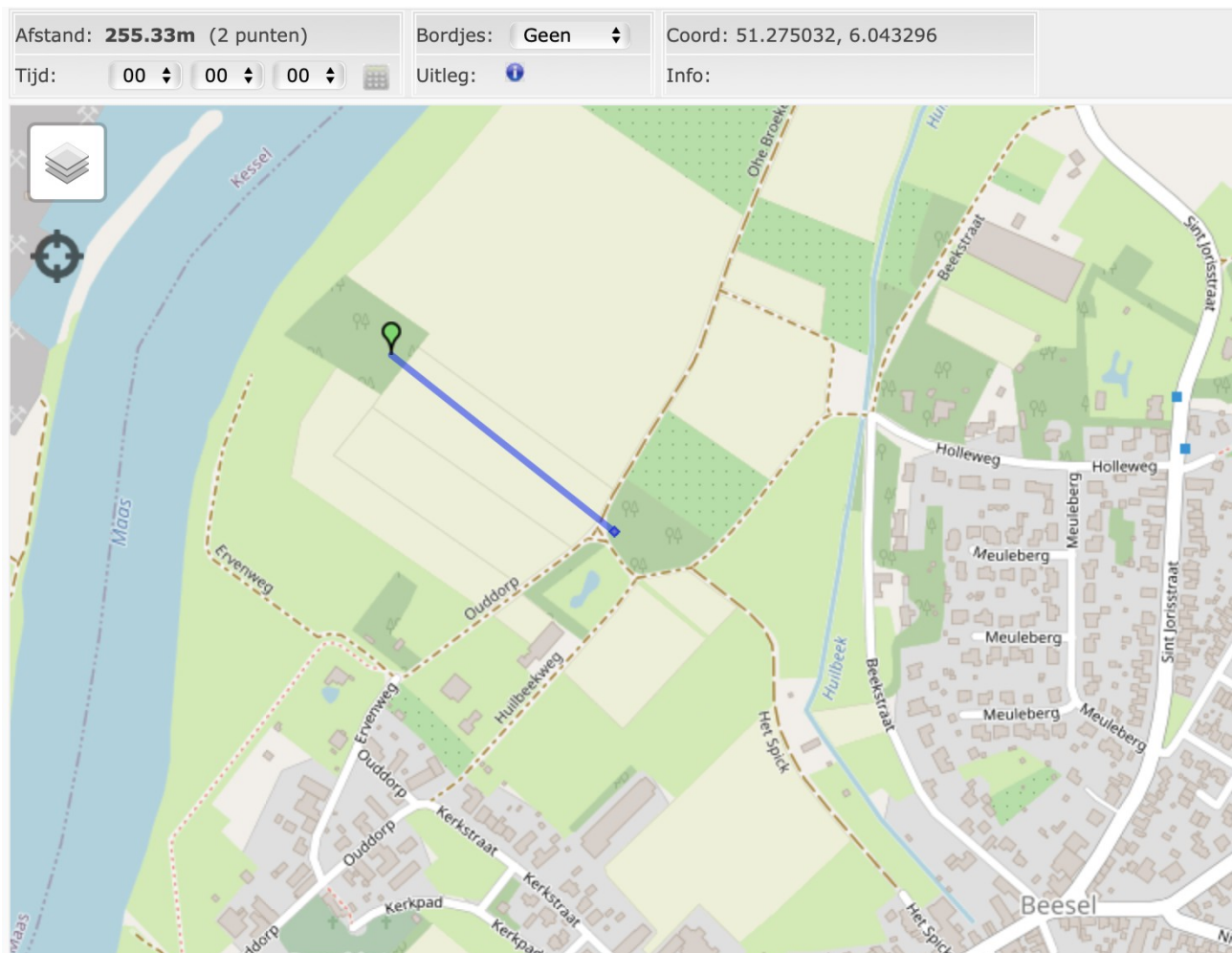
Afbeelding 13. Afstand en locatie huidige en nieuwe (groene marker) 1 van de 2 nestplaatsen kerkuil.

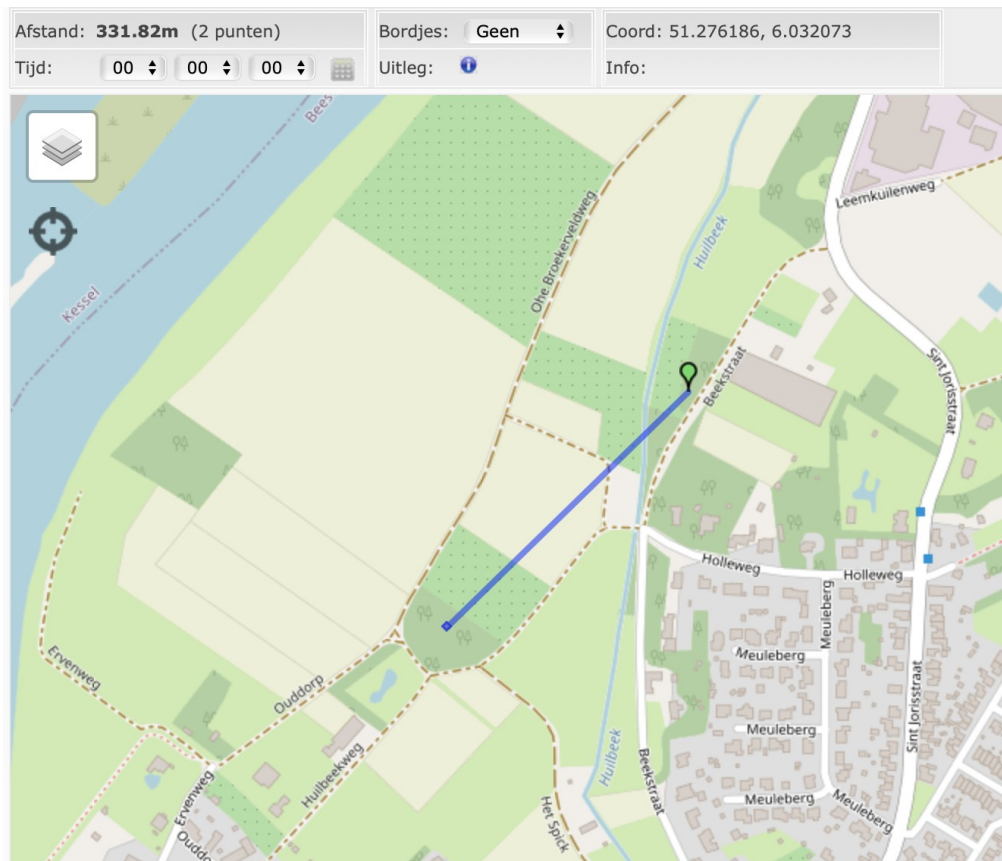
Afbeelding 14. Sfeerbeeld kerkuilkast locatie Kerkstraat (Afbeelding 11).

Vleermuizen

- Wanneer geen vleermuizen in de kasten worden aangetroffen, kunnen de werkzaamheden zonder extra aandachtspunten m.b.t. vleermuizen bij Beesel worden uitgevoerd.
- De nieuwe locatie van de 6 bestaande vleermuiskasten is in het zelfde terrein, ca. 50 meter verder.
- Indien een verblijfplaats in een kast wordt aangetroffen, is een ontheffing nodig voor het verwijderen van deze paarverblijfplaats.
- Uitgaande van dit worst-casescenario moet een ontheffing worden aangevraagd voor het verwijderen van 1 paarverblijfplaats.
 - De kast zal na verlening van de ontheffing en als die leeg is worden verwijderd in de minst kwetsbare periode voor een paarverblijfplaats.
- Ter compensatie worden 29 juli 2021 12 bolle vleermuiskasten (ANS 5 Batbox) opgehangen in 3 verschillende boomgroepen (zie Afbeelding 15 t/m 17). De derde boomgroep betreft de plek waar de huidige kasten naar toe worden verplaatst, in feite dezelfde boomgroep als waar nu de kasten hangen. Op elke locatie worden 4 kasten geplaatst. Dit is ter mitigatie van (worstcase) 1 paarverblijfplaats.
- Start werk is voorzien maart/april 2022. Ofwel tenminste 7 maanden voor aanvang werk zijn de kasten gehangen.

Afbeelding 15. Afstand en locatie huidige en nieuwe (groene marker) 4 van de 12 vleermuiskasten.

Afbeelding 16. Afstand en locatie huidige en nieuwe (groene marker) 4 van de 12 vleermuiskasten.

Afbeelding 17. Sfeerbeeld opgehangen vleermuiskast.

Conclusie en verzoek

- Een ontheffing is nodig voor het verwijderen van een boerenwaluwnest, met daarbij de in deze notitie beschreven voorwaarden, als aanvulling op de reeds afgegeven ontheffing voor de dijkversterking in Heel⁴.
- Een ontheffing is nodig voor het verwijderen van een vaste rust- en verblijfplaats van kerkuil, met daarbij de in deze notitie beschreven voorwaarden, als aanvulling op de reeds afgegeven ontheffing voor de dijkversterking in Beesel⁵.
- Een ontheffing is nodig voor (in het worst-casescenario) verwijderen van 1 paarverblijfplaats, met daarbij de in deze notitie beschreven voorwaarden, als aanvulling op de reeds afgegeven ontheffing voor de dijkversterking in Beesel⁶. Na afronding van het lopende onderzoek vleermuizen wordt u meteen op de hoogte gebracht van de resultaten.

Contactgegevens ecologisch deskundige voor dit project

Ecoresult B.V.

Dhr. K.C. (Cornelis) Fokker

06 86 86 58 30

078 75 184 12

cornelisfokker@ecoresult.nl

Bij geen gehoor kan contact worden opgenomen met:

Ecoresult B.V.

Dhr. L. (Leon) Boon

06 48 61 95 02

leonboon@ecoresult.nl

4 Ontheffing met kenmerk DCO-00070372. 18 juni 2020, Maastricht.

5 Ontheffing met kenmerk DOC-00070399. 18 juni 2020, Maastricht.

6 Ontheffing met kenmerk DOC-00070399. 18 juni 2020, Maastricht.